

Sygn. akt II Ca 581/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Cezary Klepacz

Sędziowie: SSO Elżbieta Ciesielska

SSO Barbara Dziewięcka (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa S. W.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju

z dnia 25 lutego 2013 r. sygn. IX C 45/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Busku-Zdroju pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 581/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju IX Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w P. oddalił powództwo S. W. przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 10 lipca 2010 roku około godziny 8.00 powód S. W. wraz z J. O. przystąpili do remontu dachu budynku gospodarczego na posesji R. G. w C. (...). Remont miał polegać na lepikowaniu dachu i prace te miały stanowić odrobek powoda względem R. G. za pożyczanie mu sprzętu rolniczego. Powód podczas tych prac rozgrzewał smołę, a następnie wynosił ją wychodząc po drabinie na dach, wylewał lepik, który następnie rozprowadzał z J. O.. Nachylenie dachu wynosiło ok. 25 stopni, a wysokość od ziemi do dachu wynosiła 2,70 m. Na drugi dzień prac, około godziny 14 powód po wyniesieniu ostatniego wiadra z lepikiem zahaczył nogą o wystającą papę, stracił równowagę, odrzucił wiadro z lepikiem, który rozlał się, a powód poślizgnął się i zjechał na pośladkach z dachu na gorącym lepiku i spadł na ziemię. J. O. zszedł na dół z dachu, polewał go zimną wodą, powiadomił o wypadku syna powoda, który zawiózł go na pogotowie. S. W. przebywał w szpitalu w P. przez trzy dni, a następnie przewieziony został do Szpitala (...) w C., gdzie

był leczony na Oddziale Chirurgii (...). Na skutek tego zdarzenia powód doznał oparzeń III stopnia nadgarstka i ręki, oparzenia IIb/III stopnia ręki i przedramienia prawego, oparzenia IIa stopnia twarzy, ręki, przedramienia lewego, pośladków, TBSA 12%. Zastosowano u powoda leczenie operacyjne, przeszczep, nekrotomię, autoprzeszczepy skóry, wstrzyknięcia. Przeszedł rehabilitację, natłuszczania przeszczepów.

W pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, iż w dniu 11 grudnia 2012 roku dopuścił dowód zawnioskowany przez powoda, z pisemnej opinii dermatologa na okoliczność ustalenia zakresu obrażeń odniesionych przez powoda w związku ze zdarzeniem z dnia 10 lipca 2010 roku. Sąd uznał, że wnioskowany przez powoda dowód ma decydujące znaczenie do właściwego załatwienia sprawy i udowodnienia faktów podnoszonych przez powoda. Sąd zobowiązał powoda do uiszczenia zaliczki w wysokości 800 zł na poczet opinii, pod rygorem pominięcia dowodu z tej opinii. Powód nie uiszczył zaliczki, więc Sąd Rejonowy pominął na mocy art. 130⁴ k.p.c. dowód z opinii biegłego dermatologa, oddalając powództwo jako nieudowodnione.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności:

- art. 227 k.p.c. poprzez dopuszczenie, a następnie nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego lekarza dermatologa, podczas gdy jej treść stanowi istotny element materiału dowodowego w sprawie,

- art. 232 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego dermatologa i w konsekwencji nieuzyskanie informacji o stanie zdrowia powoda, która to okoliczność stanowi wiedzę specjalistyczną;

- art. 130⁴ § 1 i 5 k.p.c. w związku z art. 100 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez nałożenie na powoda postanowieniem Sądu z dnia 11 kwietnia 2012 roku zwolnionego od kosztów sądowych w całości, obowiązku wniesienia zaliczki na koszt opinii biegłego i w konsekwencji pominięcie dowodu zgłoszonego przez stronę;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

- art. 362 k.c. w związku z art. 6 k.c. i w związku z art. 60 k.c. poprzez nieudowodnienie przez stronę pozwaną zarzutu przyczynienia oraz nieuchylenie się od skutków oświadczenia woli z dnia 17 listopada 2010 roku o uznaniu za odpowiednią tytułem zadośćuczynienia kwoty 27.000 zł, co w konsekwencji powinno prowadzić do uwzględnienia powództwa w całości;

- art. 445 k.c. w związku z art. 60 k.c. poprzez uznanie powództwa za nieudowodnione, podczas gdy strona pozwana składając w dniu 17 listopada 2010r. oświadczenie woli wskazał, że kwotą odpowiednią tytułem zadośćuczynienia jest kwota 27.000 zł.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 września 2010 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za I i II instancję według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, iż Sąd Rejonowy niesłusznie wezwał powoda do zapłacenia zaliczki na poczet dowodu z opinii biegłego, pomimo, że postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2012 roku powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości. Stanowi to naruszenie art. 2 § 2 w zw. z art. 100 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Ponadto w toku sprawy Sąd przeprowadził dowody, m.in. z przesłuchania stron, świadków i mimo to uznał powództwo za nieudowodnione i oddalił żądanie pozwu w całości. Strona powodowa wywiązała się ze spoczywającego na niej

obowiązku ciężaru udowodnienia okoliczności zdarzenia z 10 lipca 2010 roku. Fakt niedopuszczenia przedmiotowo istotnego dowodu z opinii biegłego dermatologa pozbawił powoda możliwości skutecznego domagania się zasądzenia na jego rzecz od strony pozwanej stosownego zadośćuczynienia. Sąd naruszył tym art. 227 i 232 k.p.c.

Ponadto Sąd Rejonowy naruszył art. 362 k.c. w zw. z art. 6 k.c. i w zw. z art. 60 k.c. oraz 445 k.c. w zw. z art. 60 k.c. Decyzją z dnia 17 listopada 2010 roku strona pozwana złożyła oświadczenie woli o uznaniu długu, przyznając jednocześnie na rzecz powoda kwotę 27.000 zł tytułem zadośćuczynienia, wypłacając jednak powodowi kwotę 5400 zł po zastosowaniu 80% przyczynienia się powoda do wypadku. Złożonego oświadczenia strona nie odwołała ani nie zmieniła, a z uwagi na upływ terminu obecnie nie jest to możliwe – art. 88 ust. 2 k.c. Jednak z uwagi na nieudowodnienie przyczynienia się oraz nieuchylenia się przez pozwana od skutków oświadczenia woli, powództwo winno być uwzględnione w całości.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację powoda wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na rzecz pozwanego od powódki kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda była uzasadniona.

Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, dlatego też Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok, a sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

Na wstępie należy podnieść, że zasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów art. 2 § 2 w zw. z art. 100 ust 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. a także art. 130⁴ § 1 i 5 k.p.c. Powód był zwolniony z kosztów sądowych w całości na mocy postanowienia z dnia 11 kwietnia 2012 roku (k. 59). Zgodnie więc z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych powód nie uiszcza opłat sądowych i nie ponosi wydatków. Zaliczka na dowód z opinii biegłego sądowego to wydatek sądowy określony w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Skoro powód został niezasadnie wezwany do uiszczenia zaliczki na wydatki, w konsekwencji Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 130⁴ § 5 k.p.c., niezasadnie pomijając dowód z opinii biegłego dermatologa, wobec nieuiszczenia przez powoda zaliczki. Należy więc zgodzić się z zarzutami powoda, iż Sąd Rejonowy naruszył ponadto przepis art. 232 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez dopuszczenie, a następnie pominięcie, prawidłowo zgłoszonego przez stronę dowodu, którego przedmiotem są fakty mające dla sprawy istotne znaczenie, w następstwie zaś takiej decyzji, uznanie powództwa za nieudowodnione z uwagi na nieprzeprowadzenie tego dowodu.

Na podstawie poglądów dominujących w doktrynie i orzecznictwie przyjąć należy, że nierozpoznanie istoty sprawy odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa i zachodzi, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle merytorycznie o żądaniach stron, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego. Przyjmuje się, że do nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji dojdzie w szczególności w razie oddalenia powództwa z uwagi na przyjęcie przedawnienia roszczenia, prekluzji lub braku legitymacji procesowej strony, której oceny sąd drugiej instancji nie podziela (zob. w szczególności wyrok SN z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22; wyrok SN z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, LEX nr 55513). Sąd Najwyższy przyjął, że oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania wyjaśniającego.

Do sytuacji takiej dojdzie przykładowo, jeżeli sąd a quo nie wniknął w ogóle w całokształt okoliczności sprawy, gdyż pozostając w mylnym przekonaniu ograniczył się do zbadania jedynie zagadnienia legitymacji procesowej jednej ze stron, przedawnienia, prekluzji, w konsekwencji czego przedwcześnie oddalił powództwo. Analizowane sformułowanie obejmuje jednak również sytuację, w której sąd a quo całkiem zaniechał ustosunkowania się (zbadania

i wyjaśnienia) do merytorycznych zarzutów pozwanego, związanych z ewentualną wierzytelnością wzajemną, jaką ten ma wobec powoda.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wprawdzie odniósł się do roszczenia pozwu, uznając je za nieudowodnione, jednak tylko z uwagi na brak dowodu z opinii biegłego, który to dowód Sąd niesłusznie pomiął. Sąd pierwszej instancji nie dokonał więc oceny merytorycznej powództwa, nie ustalił zakresu odpowiedzialności pozwanego, nie wskazał na podstawę takiej odpowiedzialności, nie ustalił stopnia ewentualnego przyczynienia się do zdarzenia powoda i nie ocenił zasadności wysokości dochodzonej kwoty zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy wskazał ustalony stan faktyczny, lecz nie dokonał oceny materiału dowodowego, który wziął za podstawę ustaleń. Z uzasadnienia nie wynika, w jakim zakresie, jakim dowodom Sąd Rejonowy dał wiarę i dlaczego innym odmówił przymiotu wiarygodności. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy nie wskazał na jakiegokolwiek rozważania prawne. Sąd stwierdził tylko, iż oddalił powództwo, jako nieudowodnione z uwagi na pominięcie dowodu z opinii biegłego, przez nieopłacenie przez powoda zaliczki na poczet tej opinii.

Sąd Okręgowy nie odniesie się więc do zarzutów materialnoprawnych ujętych w zażaleniu, gdyż Sąd Rejonowy nie dokonał subsumcji stanu faktycznego pod odpowiednie przepisy prawa materialnego, a więc nie wiadomo, które przepisy wzięłyby za podstawę odpowiedzialności i podstawę orzeczenia.

Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę, powinien po pierwsze w prawidłowy sposób przeprowadzić postępowanie dowodowe, uwzględniając wnioskowany dowód z opinii biegłego z zakresu dermatologii. Ponadto Sąd Rejonowy powinien dokonać ustalenia stanu faktycznego w pełnym zakresie, z powołaniem dowodów będących podstawą ustaleń i wskazaniem jak przebiegała ocena materiału dowodowego, następnie zaś Sąd pierwszej instancji winien przeprowadzić proces subsumcji z szczegółową oceną prawa materialnego mającego zastosowanie w niniejszej sprawie.

Sąd pierwszej instancji w szczególności powinien ustalić podstawy odpowiedzialności pozwanego, stopień ewentualnego przyczynienia się powoda do zdarzenia oraz na tym tle winien ocenić zasadność żądania zadośćuczynienia i ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszył prawo procesowe i nierozpoznał istoty sprawy, co skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Busku - Zdroju na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

SSO Cezary Klepacz SSO Elżbieta Ciesielska SSO Barbara Dziewięcka